Vyhodnotenie činnosti Krajskej hvezdárne a planetária Maximiliána Hella v Žiari nad Hronom za rok 2025

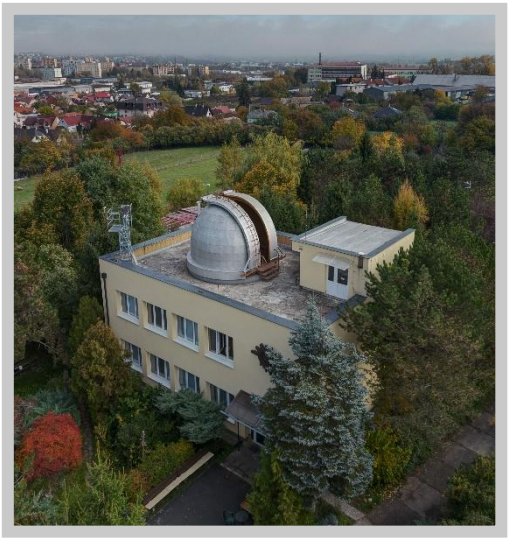

A. VYHODNOTENIE ČINNOSTI:

I. HLAVNÉ ÚLOHY

1. Ciele

Hlavným cieľom pre rok 2025 bolo už tradične popularizovať astronómiu ako vedu zaoberajúcu sa skúmaním vesmíru a sprostredkovávať poznatky o nej a príbuzných prírodných vedách pre verejnosť na území Banskobystrického kraja.

Nosnou časťou popularizácie zostávalo poskytovanie služieb školským exkurziám a širokej verejnosti. Uvádzaním nových programov v planetáriu a zapájaním atraktívnejších foriem prezentácie, sme sa snažili oslovovať aj nových návštevníkov a ponúkať tak program na plnohodnotné využitie voľného času predovšetkým mladej generácii.

Konkrétne plnené ciele:

- Realizovali sme výchovné, vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre mládež a širokú verejnosť v rámci hlavnej činnosti jednotlivých OS, ako aj v spolupráci s inými organizáciami. V rámci možností sme ponúkali školským skupinám a verejnosti nové popularizačné programy a aktivity
- Pokračovali sme v zachovávaní diverzity foriem a metód popularizácie vedy: napr. formou prednášok, pozorovaní, filmami, besedami, súťažami, demonštráciami rozličných prístrojov a zariadení a výstavami v našich zariadeniach ale aj mimo KHaP MH
- V oblasti mimoškolskej činnosti sme pokračovali v podpore práce astronomických krúžkov a pracovali sme s talentovanými žiakmi v oblasti matematiky, fyziky alebo prírodných vied
- Pre deti a mládež z astronomických krúžkov sme na úrovni okresov a kraja pripravovali vedomostné súťaže spojené s osobitnou odbornou prípravou
- Zameriavali sme sa na kvalitu prezentácie jednotlivých organizačných súčastí KHaP MH a rozširovali sme možnosti propagácie pripravovaných podujatí a aktivít
- V priebehu mesiaca máj sme si pripomenuli a odprezentovali storočnicu od otvorenia prvého planetária na svete
- V odbornom segmente práce sme vykonávali pozorovateľskú činnosť a napozorovanými dátami sme prispievali do vedecko-výskumných projektov
- Pokračovali sme v dobrej spolupráci s partnerskými organizáciami, kultúrnymi zariadeniami, vedeckými spoločnosťami, nadáciami a združeniami doma i v zahraničí

Splnenie zriaďovateľom určených merateľných ukazovateľov činnosti (Program 010 Kultúra, podprogram 01005 Hvezdáreň a planetárium):

Ukazovateľ	Plán 2025	Skutočnosť 2025	Plnenie v %
Počet realizovaných hodín odborných pozorovaní za rok	1 350	1 446	107,1
Počet usporiadaných exkurzií za rok	550	539	98,0
Počet usporiadaných programov pre verejnosť za rok (hlavný organizátor)	360	395	109,7
Počet návštevníkov na kultúrno-výchovných podujatiach za rok (hlavný organizátor)	29 000	36 146	124,6

Rozpis merateľných ukazovateľov v súlade s rozpisom rozpočtu - list BBSK z 27. 1. 2025

2. Prehľad o rozpočte organizácie a čerpaní na príslušný rok (v eur)

v EUR

Výdavky	Upravený rozpočet celkom	Upravený rozpočet z daňových príjmov BBSK	Upravený rozpočet z toho: ÚUFP z daňových príjmov BBSK	Upravený rozpočet z vlastných príjmov KI	Upravený rozpočet z iných príjmov (vrát. FPU)	Skutočnosť celkom	Skutočnosť z daňových príjmov BBSK	Skutočnosť z toho: ÚUFP z daňových príjmov BBSK	Skutočnosť z vlastných príjmov KI	Skutočnosť z iných príjmov (vrát. FPU)
Bežné výdavky celkom	**835 576,60**	**670 046,90**	***0,00***	**144 010,32**	**21 519,38**	**812 487,15**	**670 046,90**	***0,00***	**120 920,87**	**21 519,38**
z toho:										
610 Mzdy, platy	446 430,80	414 452,99		29 492,81	2 485,00	446 425,07	414 452,99		29 487,08	2 485,00
620 Poistné a príspevok do poisťovní	166 400,37	164 506,30		824,00	1 070,07	166 296,54	164 506,30		720,17	1 070,07
630 Tovary a služby	192 356,82	66 170,00		108 222,51	17 964,31	169 376,93	66 170,00		85 242,62	17 964,31
632001+632002 Prispevok na energie	46 602,27	46 223,35		***378,92***		46 602,27	46 223,35		***378,92***	
640 Bežné transfery	30 388,61	24 917,61		5 471,00		30 388,61	24 917,61		5 471,00	
642013 Odchodné	9 442,00	4 721,00		4 721,00		9 442,00	4 721,00		4 721,00	
Finančné prostriedky určené ako účelový príspevok na odbornú činnosť			***0,00***					***0,00***		
Ostatné finančné prostriedky určené ako účelový príspevok na			***0,00***					***0,00***		
	0,00					0,00				
Ostatné finančné prostriedky určené na		***0,00***					***0,00***			
	0,00					0,00				
Finančné prostriedky určené ako účelový príspevok na opravy väčšieho rozsahu resp. nákup vybavenia			***0,00***					***0,00***		
	0,00					0,00				

Finančné prostriedky určené ako účelový príspevok na opravy väčšieho rozsahu resp. nákup vybavenia			***0,00***					***0,00***		
	0,00					0,00				
Ostatné finančné prostriedky určené ako účelový príspevok na opravy väčšieho rozsahu resp. nákup vybavenia			***0,00***					***0,00***		
	0,00					0,00				
Kapitálové výdavky celkom	**106 203,66**	**63 250,00**	**63 250,00**	**37 953,66**	**5 000,00**	**106 203,66**	**63 250,00**	**63 250,00**	**37 953,66**	**5 000,00**
z toho:										
Výmena povrchu pochôdznych plôch BB	**5 026,90**	3 000,00	3 000,00	2 026,90		**5 026,90**	3 000,00	3 000,00	2 026,90	
Rekonštrukcia vybavenia soc.zariadení RS	**23 199,17**	20 000,00	20 000,00	3 199,17		**23 199,17**	20 000,00	20 000,00	3 199,17	
PD pre modernizáciu prednáškovej miestnosti v Hvezdárni v RS	**5 300,00**	5 000,00	5 000,00	300,00		**5 300,00**	5 000,00	5 000,00	300,00	
Nákup dočasných licencií filmov do planetária	**14 563,20**	3 850,00	3 850,00	10 713,20		**14 563,20**	3 850,00	3 850,00	10 713,20	
Vyhotovenie PD pre modernizáciu technoloógie a povrchovú úpravu premietacej kupoly planetária vrátane zateplenia	**8 890,00**	8 000,00	8 000,00	890,00		**8 890,00**	8 000,00	8 000,00	890,00	
Nákup motorového vozidla	**27 173,00**	15 000,00	15 000,00	12 173,00		**27 173,00**	15 000,00	15 000,00	12 173,00	
Elektroinštalačné práce v budove Hvezdárne v RS	**2 966,00**			2 966,00		**2 966,00**			2 966,00	
Rekonštrukcia zvodov Hvezdárne v RS	**9 074,40**	3 400,00	3 400,00	5 674,40		**9 074,40**	3 400,00	3 400,00	5 674,40	
K novým horizontom - modernizácia techniky	**10 010,99**	5 000,00	5 000,00	10,99	5 000,00	**10 010,99**	5 000,00	5 000,00	10,99	5 000,00

Komentár:

V roku 2025 sme začali pracovať so schváleným rozpočtom vo výške 653 744,00 €, ktorý bol 20.03.2025 upravený tak, že účelovo určené finančné prostriedky od zriaďovateľa na dočasnú licenciu filmov do planetária v sume 3 850,00 € z rozpočtu bežných výdavkov boli preklasifikované do rozpočtu kapitálových výdavkov. V priebehu roka bol rozpočet navýšený o kapitálové výdavky účelovo určené zo strany zriaďovateľa o 59 400,00 € a zo strany KHaP o 37 953,66 €. Navýšenie rozpočtu bežných výdavkov zo strany zriaďovateľa bolo na odchodné a prislúchajúce odvody 6 252,90 €. Ďalšie navýšenie rozpočtu bežných výdavkov bolo schválené zo strany zriaďovateľa na odmeny a prislúchajúce odvody 13 900,00 €.

3. Riadenie organizácie a organizačné zabezpečenie

KHaP má tri organizačné súčasti (OS). Centrálnou je Hvezdáreň a planetárium v Žiari nad Hronom (HaP ZH), ďalej je to Hvezdáreň v Banskej Bystrici (HBB) a Hvezdáreň v Rimavskej Sobote (HRS). Štatutárnym orgánom je riaditeľ KHaP, ktorý sídli v Žiari nad Hronom, HBB a HRS majú vymenovaných vedúcich OS, ktorí sú priamo podriadení riaditeľovi. KHaP sa vo svojej činnosti riadi všeobecne záväznými zákonmi a normami, Zriaďovacou listinou, Organizačným poriadkom, Pracovným poriadkom a ďalšími internými normami a smernicami.

Proces riadenia bol aj v roku 2025 vykonávaný formou písomných príkazov riaditeľa a zavedeného systému organizovaných porád so zamestnancami. Čiastkové riešenie úloh prebiehalo takmer na dennej báze telefonicky a prostredníctvom e-mailu. Plánovanú zmenu organizačnej štruktúry zastavili pripravované konsolidačné opatrenia a aj napriek ich zrušeniu, zostala v dôsledku vývoja situácie v personálnej oblasti až do konca roka zachovaná.

V priebehu roka boli vydané dva príkazy riaditeľa a aktualizovali sme znenie siedmich interných smerníc:

- smernice o vedení účtovníctva
- smernice o realizácii projektu Erasmus+ Mobility
- smernice o používaní SMV
- smernice upravujúcej postupy VO
- smernice o výbere a realizácii zabezpečenia stravovania zamestnancov
- smernice o finančnej kontrole
- smernice o používaní služobných mobilných telefónov

Z ďalších predpisov bola pre predmetný rok podpísaná Kolektívna zmluva a v dôsledku zmeny legislatívy v priebehu roka zároveň aktualizovaná formou dodatku.

4. Personálne zabezpečenie

Stav zamestnancov spolu – priemerný evidenčný počet (prepočítaný), priemerná mzda, priemerná veková hranica

ROK	PRIEMERNÝ EVIDENČNÝ POČET (PREPOČÍTANÝ)	PRIEMERNÁ MZDA V EUR	PRIEMERNÁ VEKOVÁ HRANICA
2025	26,4	1 408,08	49,43

* údaje k 31.12.2025

Stanovený počet zamestnancov podľa organizačnej štruktúry:

a) stav zamestnancov spolu, vznik – ukončenie a zmeny pracovných pomerov v priebehu roka:

KHaP MH k 1. 1. 2025 zamestnávala 21 odborných zamestnancov, vrátane riaditeľa, vedúcich úsekov a organizačných súčastí, ktorí sa na odbornej práci podieľajú a 8 ostatných zamestnancov.

V prípade odborných pracovníkov sa vzhľadom na ich špecifiká práce vyžaduje vysoký stupeň vzájomnej zastupiteľnosti. Organizačné súčasti (OS) HBB a HRS mali každá svojho vedúceho, pričom obaja vedúci OS sa aktívne a plnohodnotne podieľajú na kultúrno-výchovnej, popularizačnej a odborno-pozorovateľskej činnosti. V HaP ZH pracovali dva odborné úseky - Úsek špecializovaných činností (ÚŠČ) a Úsek odborno-pozorovateľský (ÚOP), ktoré majú oba svojich vedúcich.

V rámci zabezpečenia lepšej efektivity riadiaceho procesu bol jeden z vedúcich úsekov splnomocnený na zastupovanie riaditeľa počas jeho neprítomnosti v HaP ZH. Rozsah jeho právomocí pokrýva výkon administratívnych úkonov týkajúcich sa prevádzky a rozdeľovania pracovných úloh pri zabezpečovaní organizácie práce kultúrno-výchovných podujatí.

V úvodných mesiacoch roka sme boli zriaďovateľom vyrozumení o schválení konsolidačných opatrení a následne poverení predložením konsolidačného plánu šetrenia finančných prostriedkov vo výške 10% schváleného rozpočtu. Ten by sa v našej organizácii nezaobišiel bez zrušenia takmer 2,5 úväzku s citeľným dopadom na plnenie pracovných úloh. Našťastie boli v priebehu mesiaca apríl konsolidačné opatrenia odvolané a tak sme pokračovali v intenciách pôvodného personálno-pracovného plánu.

Na úseku riaditeľa v HaP ZH bola vykonávaná kumulovaná funkcia asistent riaditeľa (0,3) a hospodársko-prevádzkový pracovník pre správu majetku (0,7). Okrem toho bola na úseku riaditeľa obsadená funkcia ekonóm (1,0), hospodársko-prevádzkový pracovník - personalista (1,0) a dve upratovačky na polovičný úväzok (2 x 0,5). Jednu z nich sme museli z dôvodu čerpania dlhodobej PN v mesiacoch január a február nahradiť externou pracovnou silou poverenou zastupovaním.

Stav odborných pracovníkov v HaP ZH zostal nezmenený, len s výnimkou jedného mesiaca, kedy sme hľadali náhradu za odchádzajúceho zamestnanca. Tento fakt nemal negatívny dopad na výkon odborno-popularizačnej činnosti. Celoročne sme v HaP ZH, kde zaznamenávame najvyššiu návštevnosť, využívali služby predajcu vstupeniek a metodického materiálu formou dohody o pracovnej činnosti.

V HRS bolo okrem troch odborných pracovníkov trvalo obsadené aj jedno miesto administratívny pracovník - ekonóm v polovičnom úväzku, jeden zamestnanec na pozícii technik a jeden ako domovník - záhradník. V priebehu roka nastúpila jedna odborná pracovníčka na materskú dovolenku (0,5), ku koncu októbra ukončil pracovný pomer vedúci OS (1,0) a ku koncu roka odišla jedna odborná pracovníčka, po 45. odpracovaných rokoch na hvezdárni, do starobného dôchodku (1,0). Na pozíciu vedúceho sme vyhlásili výberové konanie a pozícia sa podarila obsadiť od začiatku roka 2026.

V priebehu roka vypomáhal v HRS jeden z bývalých absolventov nášho astronomického krúžku (študent) formou dohody o pracovnej činnosti pri sprevádzaní večerných programov pre verejnosť.

V organizačnej súčasti HBB je trvalo obsadené jedno miesto administratívny pracovník – ekonóm, kde prišlo aj k jedinej zmene. Po odchode dlhoročnej pracovníčky do starobného dôchodku na konci septembra sa nám po mesačnej pauze podarilo miesto znovu obsadiť.

Stav 6 odborných pracovníkov zostal po celý rok nezmenený. Jedna odborná pracovníčka má na vlastnú žiadosť skrátený pracovný úväzok na 0,86.

Nároky na vzdelanie väčšina zamestnancov KHaP MH spĺňala, všetci majú ukončené minimálne ÚSO vzdelanie. Trinásti mali ukončené VŠ vzdelanie druhého stupňa, jeden tretieho stupňa. Jedenásť zamestnancov absolvovalo odborné vysokoškolské vzdelanie alebo kvalifikačné pomaturitné štúdium astronómie, čo je v súlade s odporúčaním nášho odborného garanta (SÚH), aby bolo na toto štúdium prihliadané ako na jeden z kvalifikačných predpokladov odborného pracovníka hvezdárne.

b) účasť na školeniach, odborných a vzdelávacích podujatiach:

V priebehu roka sa naši pracovníci zúčastnili nasledovných školení a seminárov:

- seminár zameraný na manažment projektov v programe Erasmus+ Mobility *(prezenčne, 1 zamestnanec)*
- seminár zameraný na programovanie a prácu v programe SkyExplorer - User Forum RSA Cosmos, Paris *(prezenčne, 1 zamestnanec)*
- webinár venovaný novinkám vo verejnom obstarávaní - Súhrnné správy VO *(online, 1 zamestnanec)*
- webinár venovaný novinkám vo verejnom obstarávaní - EVO *(online, 1 zamestnanec)*
- školenie venované práci v programe TICKETLIVE - *(online, 3 zamestnanci)*
- školenie zamerané na marketing pre členov OOCR GRON - *(prezenčne, 1 zamestnanec)*

Okrem toho sa jeden zamestnanec zúčastnil odbornej meteorickej konferencie IMC 2025 (Holandsko), dvaja seminára Prezentačné techniky pri popularizácie astronómie poriadaného SÚH (Piešťany, SR) a traja odborných kurzov v rámci programu Erasmus+, ktoré boli zamerané na rôzne témy, napr. AI v edukácii, moderné prvky v edukačnom procese a pod. (Malta, Španielsko).

c) zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov:

Jeden zo zamestnancov (HRS) úspešne ukončil kvalifikačné štúdium astronómie pri SÚH v Hurbanove.

5. Technické zabezpečenie úloh

a) zhodnotenie stavebno-technického stavu budov v správe kultúrnej inštitúcie, investície do opráv, zhodnotenia majetku a zabezpečenia plánovaných úloh:

V prevádzkovo-technickej oblasti sme vykonali všetky plánované revízie technických zariadení a pravidelnými kontrolami funkčnosti prechádzal aj výťah zabezpečujúci bezbariérový prístup do sály planetária v budove HaP ZH.

V HaP ZH sme začiatkom roka dokončili softvérové riešenie dotykového panela na chodbe pred planetáriom tematicky zameraného na informácie o Medzinárodnej vesmírnej stanici ISS. Pre potreby organizácie sme zakúpili novú 3D tlačiareň (609 €) a z prostriedkov projektu Erasmus+ novú

mikrofónovú sadu pre exteriérové aktivity (540 €). Z praktických dôvodov sme upravili prívod vody a zároveň zakúpili a pripojili novú automatickú práčku (189 + 369 €). Priebežne sa vykonávala plánovaná údržba elektroinštalácie v hlavnej budove (482,30 €).
V súvislosti so zlepšením podmienok pre výkon práce v letných mesiacoch sme pristúpili k inštalácii protislnečných fólií na oknách šiestich kancelárií orientovaných na juh (1402,20 €).

Vo Hviezdnej sále sme sa sústredili na zlepšenie kvality zobrazovanej projekcie vyčistením povrchu kupoly autorizovanou firmou (3 450 €). Pre tento účel bolo zapožičané aj lešenie od miestneho poskytovateľa takejto služby (208 €) a práce s tým spojené si vyžiadali odstávku planetária po dobu troch dní. Na plochách pre parkovanie pred budovou planetária sme v súčinnosti s Oddelením infraštruktúry a pozemných komunikácií mesta Žiar nad Hronom, vykonali úpravy v podobe vybudovania nájazdu a s tým spojenej úpravy dlažby pri bočnej bráne do objektu (1 015 €). Zároveň sme dali vyrezať a spolu s koreňmi odstrániť strom rastúci na jednej z plôch so zámerom rozšírenia možností parkovania (246 + 590 €). Pílenie stromu spojené s vyrovnaním uvoľnenej plochy sa uskutočnila v čase vegetačného pokoja a na základe kladného stanoviska Odboru životného prostredia a infraštruktúry mesta Žiar nad Hronom.

Pre pripravovanú modernizáciu projekčnej technológie planetária sme pripravili kompletnú a podrobnú projektovú dokumentáciu technického riešenia stavby kupoly a samotnej projekčnej techniky (8 890 €). Z tejto sumy nám 8 000 € poskytol zriaďovateľ formou pridelenia kapitálových účelových finančných prostriedkov a zostatok bol hradený z vlastných prostriedkov. Samotná príprava podkladov si vyžiadala aj presné geodetické zameranie priestoru Hviezdnej sály, ktoré vykonala priamo na mieste odborne spôsobilá firma (320 €).

Po 22 rokoch sme v mesiaci november pre HaP ZH zakúpili nové služobné motorové vozidlo FIAT Doblo (27 090 €). Na tento účel nám prispel zriaďovateľ schválením sumy 15 000 € z kapitálových finančných prostriedkov, zostatok si financovala organizácia.

V planetáriu sme počas roka uviedli 4 nové filmy a ku všetkým sme pripravili aj slovenské znenie. (v zátvorke uvedená cena licencie + náklady na výrobu slovenského znenia). Jeden venovaný najmenším divákom s názvom „Superoriešky – hľadanie dokonalej planéty“ (8 364 + 950 €), na ktorý prispel zriaďovateľ formou podpory odbornej činnosti sumou 3 850 €. Druhý z oblasti umelecko-relaxačných filmov s názvom „Mexická archeoastronómia: Medzi priestorom a časom“ (4 430 + 250 €). Zostávajúce dve premiéry sa týkali všeobecného programu „Vesmír všetkými zmyslami“ (1 775 + 250 €) a výstupu z čerstvo dokončenej projektovej spolupráce s názvom „Nevidená Zem“ (0 + 400 €), kde však boli náklady na nahovorenie slovenského znenia hradené z prostriedkov príslušného programu Erasmus+. Okrem toho sme pripravili slovenské znenie už skôr zakúpenej licencie filmu do planetária „Mayská archeoastronómia: Pozorovatelia vesmíru“ (300 €). Taktiež so súhlasom Planetária v Prahe, sme vyrobili slovenské a maďarské znenie edukačného programu premietaného klasicky na zvislú plochu s názvom “Na výlet do vesmíru“. Každá z prezentácií programov podporených z verejných zdrojov BBSK začína v planetáriu logom s informáciou: „S finančnou podporou BBSK“.
V mesiaci máj sme si osobitným programom pripomenuli storočnicu od sprevádzkovania prvého planetária na svete v nemeckom Mníchove.

Pre potreby rozšírenia činnosti organizačnej súčasti HBB sme sa snažili využiť ponuku výpožičky priestorov BBSK na Komenského ul. v Banskej Bystrici, no z dôvodu revitalizácie budovy sme museli od tohto zámeru v polovici roka upustiť. Stali sme sa však členmi OOCR Stredné Slovensko (150 €). Je to v poradí už druhá OOCR, ktorej je KHaP MH členom a od tohto kroku si sľubujeme intenzívnejšiu spoluprácu s organizáciami v regióne, vrátane príležitostí predkladať rozvojové zámery orientované na rozvoj HBB.

V rámci starostlivosti o pozorovaciu techniku sme do špecializovanej optickej dielne v ČR zaslali hlavný ďalekohľad hvezdárne na Vartovke s cieľom presnej kolimácie - nastavenia súososti optických častí (1 200 €), zakúpili objektív Sigma 14/1.4 Sony s reduktorom (1 760 €) a z finančných prostriedkov príslušného programu Erasmus+ tiež 360-stupňovú kameru Insta 360 X5 (705,20 €).

Pre bezpečnejší pohyb návštevníkov v areáli na Vartovke sme vykonali orez radu ihličnatých stromov (680 €) a krátko pred letnou sezónou sa nám podarilo zrekonštruovať časť chodníkov, v rámci druhej etapy výmeny pochôdznych častí pre návštevníkov (5 026,90 €). Sumu 3 000 € sme obdržali zo schválených kapitálových prostriedkov od zriaďovateľa a zostatok uhradili z vlastných príjmov.

V druhej polovici roka sme sa v mimoriadnej výzve FPU uchádzali modernizáciu astronomickej techniky, no bola nám pridelená čiastka sotva pokrývajúca náklady na jednu z položiek (5 000 €). Nakoniec nám zriaďovateľ prispel sumou 5 000 € a tak sme zakúpili montáž Sky-Watcher EQ8-RH Pro SynScan GOTO s príslušenstvom (9 431 €). Pre jej správne upevnenie na jestvujúci zabudovaný stĺpik sme dali na mieru vyhotoviť redukciu (580 €).

Na žiadosť OOCR Gemer a v spolupráci so Správou NP Muránska Planina sme v mesiaci september pri vhodnom počasí uskutočnili celonočné fotenie a meranie kvality nočnej oblohy na vybraných stanovištiach v Parku tmavej oblohy Muránska Planina.

V HRS sme na začiatku roka začali s druhou etapou modernizácie vybavenia sociálnych zariadení (23 199,20 €), kde sme podstatnú časť čerpali zo schválených kapitálových prostriedkov (20 000 €) a zostatok hradili z príjmov organizácie.

Pokračovali sme v modernizácii priestorov hlavnej budovy. Zakúpili a položili sme dlažbu na takmer celej ploche spoločných priestorov pre návštevníkov (1 853 + 3 400 €) a vykonali súvisiace pomocné stavebné práce (775 €). Vo všetkých vstupoch z chodieb do miestností sme osadili nové zárubne a dvere (3 630 €) a zrealizovali potrebné úpravy a opravy v elektroinštalácii, vrátane výmeny ističa (2 966 €). Po skončení stavebných prác sme vybrané plochy stien, ktorých stav si to vyžadoval, vymaľovali (1 478,40 €). Do zmodernizovanej miestnosti kuchynky sme zakúpili nábytok a potrebné chýbajúce vybavenie (480 €).

Areál Astroparku bol odborne spôsobilou arboristickou firmou ošetrený výrezom niekoľkých, bezpečnosť pohybu ohrozujúcich stromov, aj s následným zoštiepkovaním dreva (2 400 + 900 €). V dvoch ďalších etapách sa potom vykonal aj orez väčšieho počtu po mnoho rokov zanedbaných drevín, ktorý bol rovnako spojený so štiepkovaním (1100 + 473 €).

Pre potreby realizácie prác spojených s modernizáciou vybavenia prednáškovej miestnosti sme k tomuto účelu dali vyhotoviť projektovú dokumentáciu (5 300 €) a v závere roka ju aj použili pri príprave podkladov v medzinárodnom projekte Interreg HU_SK. Z tejto sumy nám 5 000 € poskytol zriaďovateľ formou pridelenia kapitálových účelových finančných prostriedkov a zostatok bol hradený z vlastných prostriedkov.

V letných mesiacoch prišlo v dôsledku extrémnych prívalových zrážok (úhrny presahujúce 23 mm/h) dvakrát k zatečeniu strechy hlavnej budovy, čo sme riešili nahlásením poistnej udalosti a spolu s projektantom návrhom opatrení na zamedzenie opakovania situácie. Navrhnuté technické riešenia v podobe výmeny atiky a zmien v horizontálnych odvodových žľaboch realizovala odborná firma v priebehu jesene (9 074,40 €). Z vynaložených nákladov sme podporu v sume 3 400 € obdržali formou kapitálových finančných prostriedkov od zriaďovateľa.

Počas roka sme evidovali 4 výpožičky hnuteľného majetku v podobe našej pozorovacej techniky určenej pre podporu amatérskej astronómie a rozvoj pozorovania u mládeže v astronomických krúžkoch.

Z nami využívaného nehnuteľného majetku to boli 2 výpožičky na Komenského ul. v Banskej Bystrici, ktoré využíva alebo využívala HBB. Prvou bola dlhodobá výpožička kancelárskych priestorov od Divadla Štúdia tanca, v ktorých vykonávajú kolegovia z HBB svoju činnosť. Druhou, už spomínaná,

krátko trvajúca dočasná výpožička priestorov určených pre plánované rozšírenie popularizačnej činnosti. Žiaľ, z dôvodu začatia revitalizačných prác v objekte bola ukončená už k 30.6.2025, po cca štyroch mesiacoch využívania pracovníkmi HBB. Potenciál jej využitia bol pre nás veľký a ak by zámer vydržal, mohol sa stať významnou pomocou pri poskytovaní služieb organizovaným exkurziám na území mesta Banská Bystrica.

b) zhodnotenie plnenia úloh na úseku bezpečnosti práce a návrh opatrení v prípade zistených nedostatkov:

Pri zabezpečovaní úloh na úseku bezpečnosti sme plnili všetky úlohy vyplývajúce z predpisov o Požiarnej ochrane, Bezpečnosti ochrany zdravia pri práci a Civilnej ochrany (CO). Každá z organizačných súčastí mala zazmluvneného kvalifikovaného technika BOZP, ktorý zabezpečoval kontrolu. Taktiež prebehli všetky predpísané školenia, nácviky a revízie v predmetných oblastiach.

6. Vnútorná kontrola KI

Hospodárska a ekonomická činnosť bola vykonávaná v súlade s platnými zákonmi, predpismi a nariadeniami. Proces finančnej kontroly sa v prostredí oddelených organizačných súčastí riadil pravidlami príslušnej internej smernice a kontrolná činnosť bola na odlúčených pracoviskách vykonávaná aj prostredníctvom návštev štatutárneho orgánu.

Od začiatku roka sme pre jednotlivé organizačné súčasti sprístupnili zdieľaný portál aktuálne platných dokumentov, smerníc, príkazov a tlačív, ktorými sa pri výkone práce v KHaP MH riadime. Dokumenty sú pravidelne aktualizované.

7. Plnenie opatrení vyplývajúcich z kontrolných zistení Útvaru hlavného kontrolóra BBSK

a) prehľad kontrol realizovaných orgánmi štátnej a verejnej správy:

V priebehu roka nebola vykonaná žiadna kontrola z Útvaru hlavného kontrolóra BBSK.
Vykonaná bola však administratívna kontrola zo strany MK SR, týkajúca sa výberu kultúrnych poukazov ešte v roku 2022.

Taktiež prebehli dve kontroly chodu projektovej činnosti:
V mesiaci marec vykonala kontrolnú činnosť na mieste kontrolná skupina z Národnej agentúry programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu. Bola zameraná na plnenie povinností spojených s práve prebiehajúcim projektom Erasmus+ Mobility č.2024-1-SK01-KA122-ADU-000208877. V mesiaci november vykonal kontrolu na mieste aj kontrolný orgán MK SR so zameraním na čerpanie prostriedkov z programu poskytnutia nenávratných finančných prostriedkov IROP. Kontrolná činnosť sa sústredila na projekt IROP č.302071BQN8 s názvom Modernizácia vybavenia sály planetária v Žiari nad Hronom, ktorý sme realizovali v roku 2023. V oboch prípadoch nebolo zistené porušenie zákonných povinností ani pravidiel príslušných projektových výziev zo strany KHaP MH.

b) prebiehajúce súdne spory, exekúcie:

V priebehu roka neboli v súvislosti s organizáciou vedené žiadne súdne spory ani exekúcie.

8. Informácia o vykonaní inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v roku 2025

Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov boli vykonané na základe písomného príkazu riaditeľa ku dňu riadnej účtovnej závierky vo všetkých organizačných súčastiach KHaP MH. Čiastkové inventarizačné, vyraďovacie a likvidačné komisie pre každú organizačnú súčasť, ako aj centrálna inventarizačná komisia boli menované samostatnými listami. Všetci zamestnanci KHaP spolupracovali s členmi komisií predovšetkým pri zisťovaní skutočného stavu hospodárskych prostriedkov. Finálnym výstupom inventarizácie sa stal inventarizačný zápis.

V súvislosti s prepisom budovy starej veže a priľahlého pozemku do majetku mesta Žiar nad Hronom, prišlo ku koncu roka aj k protokolárnemu odovzdaniu kľúčov od nehnuteľnosti a k vyradeniu majetku hnuteľného nachádzajúceho sa v budove zo správy KHaP MH.

KAŽDÚ AKTIVITU UVÁDZAŤ OSOBITNE V ŠTRUKTÚRE :

II. ODBORNÉ POZOROVANIA

UKAZOVATEĽ	POČET HODÍN	POČET POZOROVATEĽOV	PRIAME NÁKLADY NA POZOROVANIA (€) (kód zdroja 41)	VLASTNÉ ZDROJE KI (kód zdroja 46)
URČOVANIE WOLFOVHO RELATÍVNEHO ČÍSLA	62	4	-	-
ZAKRESĽOVANIE FOTOSFÉRY SLNKA	110	3	-	-
POZOROVANIE SLNEČNEJ CHROMOSFÉRY	18	3	-	-
ZÁKRYTY NEBESKÝCH TELIES	198	2	-	-
ZATMENIA MESIACA A SLNKA	12	7	-	-
VIZUÁLNE POZOROVANIE METEOROV	49	7	-	-
POZOROVANIE METEOROV VIDEOKAMEROU	665	3	-	-
PREMENNÉ HVIEZDY	199	1	-	-
NÁHLE ASTRONOMICKÉ UDALOSTI A NEVŠEDNÉ ÚKAZY	25	5	-	-
INÉ	108	8	-	-
SPOLU:	**1 446**	**43**	**-**	**-**

Komentár:

Priebeh počasia počas roka bol z pozorovateľského hľadiska štandardný a celoročne sme mali v prevádzke aj všetky tri bolidové kamery. Dve kamery generovali dáta pre medzinárodnú sieť CEMeNt (Central European Meteor Network) a tretia z projektu AMOS do databázy FMFI UK v Bratislave. Súčet hodín zbierania a spracovania údajov z automatických kamier sa na celkovom počte pozorovaní podieľal hodnotou 46 %. Počas letnej meteorickej expedície sme vykonávali aktivity spojené aj s vizuálnym pozorovaním meteorov a ako každý rok boli výstupy z týchto pozorovaní zaslané do databázy IMO (International Meteor Organization).

Slnečná aktivita spojená s prebiehajúcim maximom slnečnej činnosti bola ešte stále vysoká a tak bolo možné vzácne pozorovať aj sprievodný jav v atmosfére s tým spojený - polárnu žiaru. Spolu s pozorovaniami a fotodokumentáciou dvoch jasných komét počas niekoľkých nocí (C/2025 A6 Lemmon a C/2025 R2 Swan), pozorovaniami NLC (Nočné svietiace oblaky) a letných ionosférických výbojov spojených s búrkovými systémami (Red Sprites), sú zahrnuté v časti „Iné pozorovania". Do tejto kategórie prispel zároveň najväčší počet jednotlivých pozorovateľov naprieč organizáciou.

Náklady pozostávajú hlavne z výdavkov na energie, príplatkov za prácu v noci a pri nie príliš častých výjazdových pozorovaniach aj výdavky na pohonné hmoty.

III. ORGANIZOVANIE KULTÚRNO-VÝCHOVNÝCH PODUJATÍ

UKAZOVATEĽ	POČET	Z TOHO PRE ŠKOLY	Z TOHO CYKLICKÉ
POČET KULTÚRNO-VÝCHOVNÝCH PODUJATÍ	934	444	4
POČET NÁVŠTEVNÍKOV KULTÚRNO-VÝCHOVNÝCH PODUJATÍ	36 146	16 582	415

a) z toho organizovanie exkurzií – udalosti so štítkom Exkurzia a Individuálna exkurzia

UKAZOVATEĽ	POČET EXKURZIÍ	POČET NÁVŠTEVNÍKOV	PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	NÁKLADY CELKOM – PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)	Z TOHO Z ROZPOČTU DAŇOVÝCH PRÍJMOV BBSK (€) (kód zdroja 41)	Z TOHO VLASTNÉ ZDROJE KI (€) (kód zdroja 46)
MŠ	134	4 329	10 971,90	-	-	-
ZŠ	282	11 386	50 852,50	-	-	-
SŠ	23	767	2 891,00	-	-	-
VŠ	5	100	290,00	-	-	-
Iné	95	1 555	6 025,00	-	-	-
SPOLU:	**539**	**18 137**	**71 030,40**	**-**	**-**	**-**

Komentár:

V časti činnosti zameranej na školopovinné deti a mládež prezentujeme hlavne programy, ktoré dopĺňajú učebné osnovy. Sú preto určené ako doplnok výuky pre školy všetkých stupňov, ale týkajú sa aj CVČ, resp. iných záujmových skupín. V počte a časovom rozložení organizovaných exkurzií sme nezaznamenali výraznejšie výkyvy, väčšina bola situovaná do obdobia marec-november. V letnom prázdninovom období prevažovali letné tábory a pobytové organizované skupiny, počas školského roka zase školské skupiny.

Odlišné problémy sme riešili v dvoch našich organizačných súčastiach. Podujatia v astronomickej pozorovateľni na Vartovke (HBB) sú závislé od poveternostných podmienok, ktoré ovplyvňujú rozhodovanie, či sa plánovaná návšteva uskutoční. V prvom polroku sa nám preto po dlhšej snahe podarilo získať do dočasného používania nový priestor vhodný na zhromažďovanie organizovaných skupín. Nachádzal sa v budove BBSK na Komenského ul. Žiaľ z dôvodu začatia revitalizačných prác v budove sme museli naše aktivity v priestore ukončiť. V HRS sa nám naopak podarilo začleniť do programu výjazdy do škôl, ktoré si v dôsledku vysokých finančných nákladov na dopravu nemôžu dovoliť návštevu hvezdárne.

V planetáriu sme sa sústredili na doplnenie ponuky predovšetkým pre študentov dvoma novými licenciami filmov. Environmentálne ladeným snímkom z našej projektovej spolupráce s názvom „Nevidená Zem“ a nevšednou ochutnávkou vesmíru s názvom „Vesmír všetkými zmyslami“.

Nakoľko exkurzie sa z veľkej časti odohrávajú v priestoroch hvezdárne, prevažnú časť nákladov na zabezpečenie tvoria paušálne náklady na chod zariadenia. V prípade výjazdov sú to pohonné hmoty a stravné zamestnancov.

b) z toho organizovanie programov pre verejnosť (hlavný organizátor) – udalosti so štítkom Základné vstupné, Detský program, Relax, Astronomický program

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	POČET OPAKOVANÍ	POČET NÁVŠTEVNÍKOV	PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	NÁKLADY CELKOM – PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)	Z TOHO Z ROZPOČTU DAŇOVÝCH PRÍJMOV BBSK (€) (kód zdroja 41)	Z TOHO VLASTNÉ ZDROJE KI (€) (kód zdroja 46)
Pravidelné programy	222	5 318	23 527,50	-	-	-
Odborno-popularizačné prednášky	47	739	277,00	-	-	-
Verejné pozorovania oblohy	69	3 207	8 456,50	149,30	-	-
Tematické podujatia a semináre	18	1 876	3 058,00	44,40	-	-
					-	-
SPOLU:	**356**	**11 140**	**35 319,00**	**193,70**	**-**	**-**

Komentár:

Súhrn programov pre širokú verejnosť stojí na dvoch základných organizačných líniách. Prvou sú podujatia pripravované v našich zariadeniach, spomedzi ktorých dominujú premietania v planetáriu pre deti alebo širokú verejnosť, umelecko-relaxačné programy alebo pozorovania objektov na oblohe prostredníctvom astronomickej techniky. Keďže vopred nepoznáme záujem návštevníkov, počas exponovaných období, napríklad v čase školských

prázdnin, často v dôsledku veľkého záujmu pridávame nové termíny popri vopred vypredaných programoch. Nákladmi v tomto prípade boli prakticky len výdavky na spotrebované energie, v prípade planetária honorár pre pracovníčku pokladne.

Druhú líniu tvoria podujatia realizované mimo našich priestorov, často na inak tematicky zameraných podujatiach pripravených treťou stranou. Je to súhrn odborno-popularizačných prednášok, výjazdových pozorovaní oblohy, podujatí vzdelávacieho charakteru a pod., ktoré tvorili nosnú časť našej popularizačnej práce v teréne. Pri nich okrem výkonu vlastnej popularizačnej činnosti zároveň kladieme dôraz na pozývanie návštevníkov do našich priestorov.

Popri zavedených večerných výjazdových pozorovaniach (napr. Horský hotel Kráľova Studňa, nočné prehliadky zrúcanín hradov, Astrovláčik na Čiernohronskej železničke) sa nám v minulom roku u návštevníkov plne etablovali výjazdové pozorovania v oblasti Parku tmavej oblohy Muránska planina, ktoré organizačne zabezpečujú pracovníci HRS.

Z ostatných aktivít to boli najmä pozvané účasti od iných subjektov (mestá, obce, firmy, a pod.) na hromadné podujatia alebo tematické pozorovania astronomických úkazov pre verejnosť (napr. úplné zatmenie Mesiaca).

Predovšetkým v organizačnej súčasti HRS sa nám potvrdil pozitívny trend posledných rokov v podobe rastúceho pomeru množstva platiacich a celkových návštevníkov na verejných pozorovaniach mimo objekt hvezdárne.

Náklady na podujatia pri výjazdových pozorovaniach a prednáškach sú spravidla len výdavky na pohonné hmoty a stravné zamestnancov.

c) z toho organizovanie výstav – udalosti (výstavy) so štítkom Ostatné programy

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	TRVANIE	POČET NÁVŠTEVNÍKOV	PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	NÁKLADY CELKOM – PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)	Z TOHO Z ROZPOČTU DAŇOVÝCH PRÍJMOV BBSK (€) (kód zdroja 41)	Z TOHO VLASTNÉ ZDROJE KI (€) (kód zdroja 46)
Vesmír očami detí – reg. kolo ZH	III-IV / 25	292	-	-	-	-
Život a dielo Maximiliána Hella	X-XII / 25	88	-	-	-	-
Vesmír očami detí – finále 2024	I / 25	1 420	-	-	-	-
Vesmír očami detí – okr. kolo BB	III-IV / 25	1 166	-	-	-	-
Vesmír očami detí – finále 2025	XII	1 290	-	-	-	-
Vesmír očami detí – okr. kolo RS	IV / 25	95	-	-	-	-
Astrofoto z našich expedícií	I-XII / 25	140	-	-	-	-
SPOLU:		**4 491**	**-**	**-**	**-**	**-**

Komentár:

Nosnou časťou výstavnej činnosti boli prezentácie prác výtvarnej súťaže Vesmír očami detí z rôznych stupňov tejto postupovej súťaže (celoslovenské, regionálne). Niektoré boli inštalované v našich priestoroch, iné v priestoroch zvýšeného pohybu návštevníkov v spolupracujúcich

organizáciách. V Banskej Bystrici to bola verejne prístupná plocha v Štátnej vedeckej knižnici a v budove Tihányiovského kaštieľa v Stredoslovenskom múzeu, v Rimavskej Sobote potom v priestoroch Gemersko-malohontského múzea. Výstavy výtvarných prác sa tešia pomerne dobrej návštevnosti, opakovane prichádzajú návštevníci z okruhu rodiny mladých autorov a organizované skupiny z MŠ alebo 1. stupňa ZŠ.

Vstup na výstavy inštalované mimo priestorov KHaP MH bol bezplatný, prevoz a montáž bola realizovaná väčšinou na náklady poskytovateľa priestorov. Počty návštevníkov sú osobitne sledované a vychádzajú hlavne z hlásení partnerských organizácii, v priestoroch kde bola výstava inštalovaná.

Z postupových prác kôl v okresoch Banská Štiavnica, Žarnovica, Žiar nad Hronom a Banská Bystrica pripravujeme aj virtuálne výstavy, ktoré zverejňujeme na webových stránkach a sociálnych sieťach našich zariadení.

V HaP ZH bola na jeseň inštalovaná výstava pozostávajúca z veľkoplošných panelov zachytávajúcich život a dielo Maximiliána Hella.

Jeden z našich odborných pracovníkov sa ako člen poroty zúčastnil celoslovenského finále výtvarnej súťaže Vesmír očami detí v Hurbanove.

Vo vlastných priestoroch všetkých organizačných súčastí sú inštalované stále alebo dlhodobé expozície približujúce vesmírne objekty a astronomické úkazy, expozície výtvarných a fotografických prác, prípadne fragmentov meteoritov, ktoré slúžia na zatraktívnenie pobytu pre návštevníkov a vyplnenie času v prestávkach medzi jednotlivými časťami programu.

V úvode roka prišlo v HaP ZH k aktualizácii a rozšíreniu trvalej výstavy meteoritov. Jej súčasťou je stále aj dlhodobo zapožičaný fragment meteoritu Košice 2010 od FMFI UK v Bratislave, ktorého nálezcom bol práve náš zamestnanec. Podobný z fragmentov je možné vidieť len na niekoľkých miestach na Slovensku a tak je dlhodobo zaujímavým lákadlom pre našich návštevníkov.

d) z toho organizovanie súťaží – udalosti (súťaže) so štítkom Ostatné programy

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	POČET OPAKOVANÍ	POČET ÚČASTNÍKOV	NÁKLADY CELKOM – PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)	Z TOHO Z ROZPOČTU DAŇOVÝCH PRÍJMOV BBSK (€) (kód zdroja 41)	Z TOHO VLASTNÉ ZDROJE KI (€) (kód zdroja 46)
Vesmír očami detí – okresné kolá	3	1 036	320,85	-	120,85
Čo vieš o hviezdach? – okresné kolá	7	120	656,95	-	148,70
Čo vieš o hviezdach? – krajské kolo I. a II. kat.	1	65	750,80	-	150,80
Čo vieš o hviezdach? – krajské kolo III. kat.	1	11	375,40	-	75,40
Astrostop (BB, ZH)	2	26	80,90	-	80,90
CINEAMA – okresné kolo	1	13	-	-	-
CINEAMA – krajské kolo	1	22	-	-	-
Astronomická olympiáda – reg. kolo	1	23	-	-	-
SPOLU:	**17**	**1 316**	**2 184,90**		**576,65**

Komentár:

Podarilo sa nám pripraviť a zorganizovať takmer všetky plánované podujatia. V každej z organizačných súčastí prebehli v prvej polovici roka okresné kolá výtvarnej súťaže Vesmír očami detí, kde sme priamo pracovali so školami v šiestich okresoch kraja (BB, ZH, ZC, BS, RS a RA). V ôsmich okresoch sme pripravili aj vedomostnú postupovú súťaž „Čo vieš o hviezdach?“, pričom v štyroch prípadoch (okresoch BR, ZV, DT a LC) sme poskytovali metodickú súčinnosť pri zabezpečení súťaže iným organizátorom. Tí najlepší z oboch súťaží postúpili do celoslovenského kola organizovaného SÚH Hurbanovo. Medzi nákladmi na uvedené postupové súťaže sú zahrnuté výdavky spojené so zabezpečením vecných cien, obsadenosti porôt a v niektorých prípadoch prenájmu priestorov. Boli hradené z grantu, ktorý vyhlásila Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove s využitím zdrojov Ministerstva kultúry SR.

Súťaž Astrostop sme pripravili na dvoch miestach (HaP ZH a HBB), regionálne kolo astronomickej olympiády a CINEAMA boli pripravované v spolupráci s inými subjektmi (SÚH, Krajská hvezdáreň v Žiline a Pohronské osvetové stredisko v ZH).

Náklady tvorili ceny pre najlepších v jednotlivých kategóriách, občerstvenie a výdavky na pohonné hmoty v prípade súťaží v iných okresoch.

e) z toho organizovanie iných aktivít – udalosti (všetky ostatné) so štítkom Ostatné programy

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	TERMÍN	POČET		PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	NÁKLADY CELKOM – PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)	Z TOHO Z ROZPOČTU DAŇOVÝCH PRÍJMOV BBSK (€) (kód zdroja 41)	Z TOHO VLASTNÉ ZDROJE KI (€) (kód zdroja 46)
		ÚČASTNÍKOV	NÁVŠTEVNÍKOV				
Vernisáž výstavy a vyhodnotenie VOD – BS, ZC	III / 25	-	50	-	366,55	-	126,55
Vernisáž výstavy a vyhodnotenie VOD – ZH	III / 25	-	57	-	374,55	-	174,55
Vernisáž výstavy a vyhodnotenie VOD – RS, RV	IV / 25	-	63	-	492,40	-	172,40
Letná prázdninová aktivita HBB	VII / 25	11	-	770,00	605,80	-	605,80
Letná prázdninová aktivita HRS	VII / 25	12	-	1 680,00	892,30	-	892,30
Astronomický workshop	VII / 25	10	-	100,00	-	-	-
Letná prázdninová aktivita HaP ZH	VIII / 25	5	-	600,00	157,30	-	157,30
Letné astronomické praktikum	VIII / 25	33	-	7 300,00	6 456,90	-	6 456,90
Deň hviezd na Vartovke	IX / 25		350	300,00	-	-	-
Členská schôdza MO SZA RS	IX / 25	12	-	-	-	-	-
Astronomické krúžky – HaP ZH, HBB, HRS (4x)	celoročne	459	-	-		-	-
SPOLU:		**542**	**520**	**10 750,00**	**9 345,80**	**-**	**8 585,80**

Komentár:

Iné aktivity zahŕňajú našu viacdňovú alebo pravidelnú činnosť s deťmi a mládežou, prípadne naše účasti na podujatiach hromadného charakteru, kde sme hlavný organizátor. Zväčša sa pri nich nevyberalo vstupné a sú pre nás dôležitým miestom prezentácie a zároveň spôsob pozvánky potenciálnych návštevníkov do našich priestorov.

Prázdninové aktivity pre deti a mládež sme zrealizovali štyri. Z toho tri týždenné tematické podujatia s denným dochádzaním a jedno pobytové praktikum zamerané na voľnočasovú prácu s deťmi a mládežou astronomických krúžkov.

Náklady na prázdninové aktivity tvorili predovšetkým výdavky na stravovanie, občerstvenie, vstupné a v prípade pobytového podujatia aj ubytovanie. Hradené boli z poplatkov účastníkov.

Počas školského roka pôsobili pri našich zariadeniach štyri astronomické krúžky. V troch prípadoch boli zamerané na deti zo základných škôl, v jednom prípade sme na krúžku pracovali so stredoškolákmi. Niekoľkým ďalším krúžkom v regiónoch potom poskytujeme metodickú podporu.

Veľký význam má pre nás udržiavanie kontaktu s našimi potenciálnymi návštevníkmi prostredníctvom zverejňovania článkov, ktoré približujú novinky a zaujímavosti zo sveta astronómie, fyziky alebo kozmonautiky. Prostredníctvom portálu i-ASTRIN sme zverejnili 62 nových článkov, ktoré súhrnne zaznamenali 8 976 prečítaní (priemer 145 prečítaní na článok).

Jeden z našich pracovníkov bol členom poroty celoslovenského finále vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“ v Prešove. Dvaja pracovníci sú členmi Hlavného výboru Slovenskej astronomickej spoločnosti pri SAV a zúčastňovali sa jeho zasadnutí. Jeden odborný pracovník prednáša na Univerzite tretieho veku UMB v Banskej Bystrici astronómiu a jedna pracovníčka raketovú techniku v rámci Pomaturitného štúdia astronómie pri SÚH v Hurbanove.

Za zmienku stojí ešte informácia, že rok 2025 bol OSN vyhlásený ako Medzinárodný rok kvantovej vedy a technológií. Pri tejto príležitosti sme sa zapojili do projektu Expedícia Kvantové Slovensko a v spolupráci s Národným centrom pre kvantové technológie a Fyzikálnym ústavom SAV v Bratislave, sme vo všetkých troch našich organizačných súčastiach (HaP ZH, HBB a HRS) pripravili popularizačno-vedecké prednášky s názvom „Kvantová fyzika v zakrivenom priestore“. Všetky tri podujatia sú započítané v tabuľke podujatí pre verejnosť v riadku prednášková činnosť.

Náklady na ostatné podujatia tvorili spravidla výdavky na pohonné hmoty a v odôvodnených prípadoch príplatky za prácu v noci.

IV. EDIČNÁ ČINNOSŤ

TITUL (uvádzajú sa len tituly s ISBN)	DRUH TITULU	NÁKLAD (POČET KS) Z TOHO:		NÁKLADY CELKOM – PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)	Z TOHO Z ROZPOČTU DAŇOVÝCH PRÍJMOV BBSK (€) (kód zdroja 41)	Z TOHO VLASTNÉ ZDROJE KI (€) (kód zdroja 46)
		PERIODICKÉ, NEPERIODICKÉ TITULY	INÉ			
OBLOHA 2025	ročenka		10	-	-	-
SPOLU:			**10**	**-**	**-**	**-**

Komentár:

V pôvodnom pláne bola tlač a príprava viacerých titulov, z dôvodov konsolidačných opatrení prijatých v minulom roku sme ich však neuskutočnili. Viaceré, hlavne v pokročilejšom štádiu prípravy, prechádzajú do edičného plánu v roku 2026.

V. GRANTY A DOTÁCIE

a) Schválené/podporené projekty v roku 2024 s presunom čerpania do roku 2025

NÁZOV PROJEKTU	ŽIADANÁ VÝŠKA DOTÁCIE/ GRANTU (€)	SCHVÁLENÁ VÝŠKA DOTÁCIE/ GRANTU (€)	POUKÁZANÁ VÝŠKA DOTÁCIE/ GRANTU V ROKU	ČERPANIE V ROKU 2024 (€)	PRESUN ČERPANIA DO ROKU 2025 z toho čerpané v r. 2025 (€)	SPOLUFI-NANCOVANIE KI (€) (kód zdroja 46)	SPOLUFI-NANCOVANIE BBSK (€) (kód zdroja 41)	POSKYTOVATEĽ DOTÁCIE/ GRANTU
ERASMUS+ „Pod dohľadom: …“	19 530,00	19 530,00	2023	10 349,55	4 482,80	-	-	HaP Brno (Erasmus+)
ERASMUS+ „Vesmír pre všetkých“	21 871,00	21 571,00	2024	6 785,00	14 668,30	8,50	-	SAAIC, NA Erasmus+
SPOLU:	**41 401,00**	**41 101,00**	**-**	**17 134,55**	**19 151,10**	**8,50**	**-**	**X**

Komentár:

Z predchádzajúcich rokov sme čerpali prostriedky z dvoch projektov z programu Erasmus+. Jedného sme sa zúčastňovali na partnerskej báze s HaP Brno (ČR) a týkal sa práce dvoch zamestnancov. Druhý program z kategórie mobilít predstavoval možnosti nadväzovať spoluprácu a rozširovanie pracovných zručností prostredníctvom tematických kurzov. V priebehu roka 2025 na ňom participovalo sedem zamestnancov.

b) Podané projekty v roku 2025

NÁZOV PROJEKTU	ŽIADANÁ VÝŠKA DOTÁCIE/GRANTU (€)	POSKYTOVATEĽ DOTÁCIE/GRANTU	* PODPORENÉ V ROKU 2025 (ÁNO / NIE)	* NEPODPORENÉ V ROKU 2025 (ÁNO / NIE)	ČAKÁ NA SCHVÁLENIE (ÁNO / NIE)
VOD 2025 – výtvarná súťaž	1 200,00	SÚH, MK SR	ÁNO	NIE	NIE
ČVOH 2025 – vedomostná súťaž	1 700,00	SÚH, MK SR	ÁNO	NIE	NIE
K novým horizontom	18 200,00	FPU	ÁNO	NIE	NIE
Výstava veľkoformátových astrofotografií	3 460,00	OOCR GRON	ÁNO	NIE	NIE
Vodozádržné opatrenia na adaptáciu...	40 125,00	EFRR, MŽP SR	NIE	NIE	ÁNO
ERASMUS+ „Dotyky s vesmírom“	32 124,00	SAAIC, NA Erasmus+	ÁNO	NIE	NIE
Podpora popularizácie vedy a výskumu	4 020,00	Nadácia ESET	NIE	ÁNO	NIE
V ústrety hviezdam	73 260,00	FPCR, MCRaŠ SR	NIE	ÁNO	NIE
SPOLU:	**174 089,00**	**X**	**-**	**-**	**-**

*SCHVÁLENÉ/PODPORENÉ A ZAMIETNUTÉ/NEPODPORENÉ sú tie s dátumom rozhodnutia o pridelení/nepridelení finančných prostriedkov v roku 2025

c) Schválené/podporené projekty v roku 2025

NÁZOV PROJEKTU	ŽIADANÁ VÝŠKA DOTÁCIE/ GRANTU (€)	SCHVÁLENÁ VÝŠKA DOTÁCIE/ GRANTU (€)	POUKÁZANÁ DOTÁCIA/ GRANT	ČERPANIE V ROKU 2024 (€)	PRESUN ČERPANIA DO ROKU 2025 (€)	SPOLUFI-NANCOVANIE KI (€) (kód zdroja 46)	SPOLUFI-NANCOVANIE BBSK (€) (kód zdroja 41)	POSKYTOVATEĽ DOTÁCIE/ GRANTU
VOD 2025 – výtvarná súťaž	1 200,00	960,00	2025	-	-	594,35	-	SÚH, MK SR
ČVOH 2025 – vedomostná súťaž	1 700,00	1 408,25	2025	-	-	374,90	-	SÚH, MK SR
K novým horizontom	18 200,00	5 000,00	2025	-	-	11,00	5 000,00	FPU
Výstava veľkoformátových astrofoto	3 460,00	3 460,00	2025	-	-	-	-	OOCR GRON
ERASMUS+ „Dotyky s vesmírom“	32 124,00	32 124,00	2025	-	-	-	-	SAAIC, NA Erasmus+
SPOLU:	**56 684,00**	**42 952,25**	**-**	**-**	**-**	**980,25**	**5 000,00**	X

Komentár:

Z celkového počtu osem žiadostí podaných v roku 2025 nám bolo schválených päť, s objemom 24,6% z pôvodne žiadaného množstva finančných prostriedkov. Patrí sem dotácia na postupové súťaže od SÚH a MK SR, podpora rozvojového zámeru OOCR GRON a pokračovanie programu mobilít Erasmus+, určeného na rozširovanie spolupráce a rozvíjanie pracovných zručností prostredníctvom tematických kurzov v zahraničí. Zo žiadanej podpory na modernizáciu vybavenia kultúrnej inštitúcie z mimoriadnej výzvy FPU sme bohužiaľ obdržali len 27,5% žiadaných prostriedkov, čo ani zďaleka nestačilo na realizáciu pôvodného zámeru. Ten sa aspoň čiastočne podaril vďaka podpore zriaďovateľa, ktorý nám poskytol finančné prostriedky v rovnakej výške akou bola pridelená suma od FPU.

VI. SPOLUPRÁCA S MIESTNOU SAMOSPRÁVOU, INÝMI SUBJEKTMI A ORGANIZÁCIAMI

- Mestá Žiar nad Hronom, Banská Bystrica, Rimavská Sobota a ďalšie v regióne BBSK,
- Základné, stredné a materské školy v regióne a v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK,
- Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV, SÚH v Hurbanove, Astronomický ústav SAV, Astronomický ústav AV ČR, zahraničné astronomické spoločnosti a inštitúcie, SAS pri SAV, OZ Maximilián Hell a Slovensko, Asociácia planetárií Slovenska, Spoločnosť M. R. Štefánika, Spoločnosť M.K. Thege, Univerzity v Bratislave a B. Bystrici, redakcia časopisu Kozmos, ostatné hvezdárne na Slovensku a v Čechách, FMFI UK, SFS Sonne, ČAS, SHMÚ,
- CVČ, múzeá, knižnice, osvetové strediská a ZUŠ v regióne,
- Ubytovacie zariadenia v dosahu našich organizačných súčastí (Horský hotel Kráľova Studňa, Kúpele Sklené Teplice, Rekreačný areál Predná Hora a i.),
- RA BBSK, OOCR GRON, OOCR Stredné Slovensko, OOCR Gemer a ostatné oblastné organizácie cestovného ruchu v rámci BBSK,

- Regionálne a celoštátne elektronické média (rádiá a televízie), tlačené periodiká,
- Predajcovia astronomickej techniky na Slovensku a v ČR,

VII. ZÍSKANÉ OCENENIA

Zamestnanec HBB RNDr. Stanislav Kaniansky získal v máji 2025 ocenenie Cena mesta Banská Bystrica za výnimočnú pedagogickú činnosť pri výučbe astronómie a šírenie vedeckých poznatkov o vesmíre naprieč generáciami.

VIII. HOSPODÁRENIE

1. Komentár k ročnej závierke a výsledku hospodárenia za rok 2025:

Hodnotenie nákladov a výnosov príspevkovej organizácie:

a) Podiel miezd a prevádzkových nákladov organizácie z celkových nákladov organizácie:

Celkové náklady	862 679,49
Náklady na mzdy	652 371,96 € - 75,62% z celkových nákladov
Náklady na prevádzku	210 307,53 € - 24,38% z celkových nákladov

b) Výnosy organizácie z celkovej činnosti (tržby z prenájmov, vstupné, členské, upomienky, platené služby, získané finančné prostriedky na akcie, príspevky mestských, obecných samospráv s uvedením účelu a pod.):

Celkové výnosy	880 301,47 €
Tržby za vlastné výkony a tovar	156 626,82 € - 18,16% z celkových výnosov
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti-prenájom	3 710,32 € - 0,42% z celkových výnosov

c) Zdôvodnenie výsledku hospodárenia za rok 2025 - straty, zisku:

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA	ZA ROK 2024	ZA ROK 2025
Hlavná činnosť	29 445,75	17 621,98
Podnikateľská činnosť	0	0

Komentár:
Kladný výsledok hospodárenia zúčtujeme v prospech účtu 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

d) Spôsob riešenia výsledku hospodárenia – vykrytie, resp. vysporiadanie straty:

e) Finančné fondy príspevkovej organizácie, stav, čerpanie, zostatok:

Sociálny fond:	*stav k 1.1.2025*	*2 197,21 €*
	tvorba	*4 032,59 €*
	čerpanie	*3 901,40 €*
	zostatok k 31.12.2025	*2 328,40 €*

f) Zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov (453): zostatok vlastných finančných prostriedkov z minulých rokov k 31.12.2025, plánované zapojenie zostatkov minulých rokov do rozpočtu roku 2026:

ZOSTATOK Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROKOV	K 31.12.2024	K 31.12.2025
Zostatok na bežnom účte	83 546,33 €	72 022,81 €

Komentár:
V roku 2026 plánuje organizácia zapojiť zostatok finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov (453) do rozpočtu na:

- *prípravu a realizáciu dopravného projektu parkovania pred budovou HaP ZH*
- *zakúpenie metodického materiálu*
- *modernizáciu prednáškovej miestnosti vo Hvezdárni v RS*
- *modernizáciu technológie a povrchovú úpravu premietacej kupoly planetária vrátane zateplenia*
- *klimatizáciu do priestorov pohybu zamestnancov a návštevníkov HaP ZH*
- *časovo obmedzené licencie filmov do planetária ZH*

g) V prípade prenajímania nehnuteľného majetku uviesť výšku nájmu a využitie finančných prostriedkov:

Výnosy z prenájmu nehnuteľného majetku v roku 2025 vo výške 3 710,32 € boli využité na prevádzku HV BB a HaP ZH.

2. Prehľad plnenia príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2025 (v zmysle príloh):

Plnenie vlastných príjmov z predaja služieb, výrobkov, tovarov a získaných dotácií bolo v roku 2025 vo výške 168 226,09 €. Táto hodnota predstavuje 25,89 % zo schváleného rozpočtu vybraných položiek bežných výdavkov z daňových príjmov pre rok 2025.

3. Špecifikácia záväzkov a pohľadávok, vrátane komentára:

Organizácia neeviduje žiadne neuhradené záväzky po lehote splatnosti.

4. Finančné prostriedky určené ako účelový príspevok na odbornú činnosť a opravy väčšieho rozsahu resp. nákup:

Bežné výdavky podľa jednotlivých účelov, na ktoré boli poskytnuté finančné prostriedky sú uvedené v jednotlivých samostatných hárkoch uvedené v Prílohe č. 3.

V Žiari nad Hronom, 4.2.2026

Mgr. Tomáš Dobrovodský
riaditeľ KHaP MH

KRAJSKÁ HVEZDÁREŇ A PLANETÁRIUM MAXIMILIÁNA HELLA V ŽIARI NAD HRONOM